

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: קבלת התורה

פרשת יתרו

בס"ד | גיליון מס' 215

מדוע הוזנח מכתב קריטי בקצה השולחן?

וידבר אלוקים... (כ, א)

ואורך ימינו' פושטת בכל הגוף - אזי הקשר עם התורה מתחזק ומתהדק, והמתיקות שלה צפה ועולה, כובשת את הלב, משמחת את הנפש, מעניקה עוצמה לנשמה.

כי הדרך ליצירת קשר אוהב עם התורה, המפתח להצלחת החיבור לתורה - הוא בתובנה שהתורה היא עיקר החיים, היא החיים עצמם! כשאדם יודע ומאמין שהתורה היא הנותנת ערך לחייו, כשאדם מפנים את העובדה שהתורה היא המעניקה לו משמעות אמיתית, כשאדם חי את העובדה שהתורה מספקת לו את הערך המוסף הייחודי לנפשו - הוא מתמסר אליה, משקיע בה, מתאמץ למען הקשר עימה, נדבק בה בכל כוחו - ואז חש את מתיקותה הענוג וצופה הטעים ממלאים את לבו.

וברמה הזו - זה כלל לא משנה אם מדובר בעוסקי התורה בהתמדה וברציפות שעות על גבי שעות, בקובעי עתים לתורה, במאזיני שיעורים בכל דרך שהיא, בילדי חמד שעושים את צעדיהם ראשונים בעולמה של תורה או בבחורים שעולים במעלה ההר. מי שמחודדת אצלו ההבנה שהתורה היא החיים, שאין טעם לחיים בלי תורה, שהתורה מעניקה לנו את המעמד והסיפוק - הוא זה שזוכה שהתורה כובשת את לבו וממלאת אותו בטעם, בחום ובאושר!

בשבת הזו, פרשת יתרו, נקרא שוב את סדר מעמד קבלת התורה. זו שבת שכונתה בחיבה כפי צדיקים זי"ע 'שבת קבלת התורה', והרה"ק מלובלין זי"ע חושף מתנה יקרת ערך שמסתתרת בשבת הכאילו שגרתית הזו:

כן כן, בשבת הזו יכול כל יהודי לקבל את התורה מחדש, כמו בחג השבועות. קריאת פרשת קבלת התורה אינה תיאור היסטורי, אלא מעמד ששב ונשנה בשבת הזאת עם שחר, בכל מקום בו קריאת התורה תושמע ברמה. וכשנקרית בפנינו הזדמנות כה מחממת לב ומעוררת התלהבות לקבל את התורה מחדש - זה הזמן לתפוס אותה בכל הכח, לאמץ אותה אל הלב, להסתער מחדש עליה באהבה אין קץ!

הבה נתפוס את השבת הזו, ונקבל בה את התורה מחדש, נתחבר אליה באמת, מתוך תחושה עילאית שהיא חיינו ואורך ימינו, ולכן נהגה בה יומם ולילה. נחפש עוד הזדמנויות להוסיף בתורה, עוד לימוד רצוף, עוד סדר קצר, עוד שיעור יומי, עוד האזנה לשיעור מוקלט - כי התורה היא מקור האנרגיה והסיפוק שלנו בחיים, וכל כולנו שאיפה הומה מענוק הלב: 'ותן חלקנו בתורתך!' -

עוד ועוד חלקים, עוד ועוד מתיקות, עוד ועוד חיים מאושרים!

רגע שיצר שינוי דרמטי...

ישנם ספרים מעניינים, שמאחורי כתיבתם עומד סיפור אנושי מרגש ומפעים, שלפעמים מובא בהקדמת הספר, כהסבר וכסיבה לכתיבתו. כזה הוא הספר 'עמלה של תורה', אותו חיבר אוד מוצל מאש המלחמה הנוראה, הרה"ח רבי מרדכי פלבינסקי זצ"ל, כשהקדמת הספר חושפת את סיפור חייו, וכך הוא מספר:

המתנה שמייחדת את העם היהודי יותר מכל, המרגלית היקרה בה זכו רק בני ישראל, הערך המוסף הנעלה שיש לנו מעל כל ברואי אנוש, הוא ללא ספק התורה הקדושה. אותה מתנת אהבים יקרה וחיבה שקיבלנו מבורא עולם, התורה הקדושה מהווה אחדות אחת עם בורא עולם בעצמו, והיא ניתנה לנו במתנה לדורות עולם.

זו מתנה שאי אפשר לכמת, להעריך, לתאר, או לתת בה סימנים. ארוכה היא מארץ מידה ורחבה מגני ים, ראשיתה כוללת את תרי"ג המצוות על פיהם יתנהג האדם, והיא טומנת בחובה גם את כל הוראות ההפעלה לעולם הזה, סודות הבריאה והיקום, ההתנהגות ודרך ארץ, ועוד לא נגענו בקצה הקצה של העושר והאושר הרוחני שבתורה. עם שחר מדי יום ביומו, אנו פותחים בהוקרה נרגשת ותודה נלהבת, 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו!' - אשרינו, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו!

כמו סוכריה מתוקה שכלל שהיא נלעסת נחשפים בה עוד ועוד רבדי מתיקות ועונג, התורה הקדושה היא שעשוע בלתי נגמר. כל מי שטועם את מתיקותה, נוגע באפס קצה מעמקותה, זוכה לחוש במקצת נופת הצופים שבה - מעניקה היא לו תחושה עילאית, סיפוק רוחני עצום, כוחות חדשים ורעננים. אדם יושב והוגה בתורה, שוקע בתוך הסוגיא שלפניו, והפלא ופלא - הוא מתנתק מדאגותיו וטרדותיו, ומתעלה לעולם שכולו אושר ומתיקות שדבר לא ישווה לו.

ובכל זאת, לא פעם, ילדים או בחורים שעושים צעדים ראשונים בלימוד התורה, כמו גם יהודים בגיל העמידה ואף מבוגרים, עלולים לחוש כי החיבור והקשר עם התורה - נתקע במקצת. השאיפה בוערת, הרצון סוחף, הכמיהה גוברת - אך משהו בחיבור עם התורה, בתחושת הטעם שבה, ביצירת קשר החיבה עימה - לא עולה כמצופה...

זה מצער ומדיר שינה - האם רק יהודים בודדים זכאים לחוש את טעמה המתוק של התורה? האם לא כל יהודי יכול לזכות בקשר החיבה עם התורה?! ומה פשר התחושה הנפלאה של עוסקי התורה, עד שאינם יכולים להתנתק ממנה?!

ישנם לא מעט יהודים המביטים בקנאת סופרים בלתי מוסתרת בחבריהם, אשר זוכים לצלול לתוך עולמה של תורה, לשכוח מהעולם, מהחובות, מהדאגות ומהשטויות - ובבת אחת הם מתעלים לעולם של שמחת התורה אמיתית, מתוך חדווה ואושר. ואילו הם - כמו נותרים מן הצד, אינם חשים את התחושה הזו, וכל אחד מהם שואל: כיצד אוכל גם אני לזכות בתחושה הנלכבת הזו? האם גם אני זכאי להרגיש את מתיקות התורה פושטת בכל כולי, ממלאת אותי סיפוק ואושר?!

את התשובה לכך שמעתי ממורי ורבי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע, והיא טמונה בשינוי ההבנה בראש: כשהבנה מתחדדת שיהודי בלי תורה הוא יהודי נטול חיים, כשחודרת ההכרה שבלי התורה אין לנו מה לעשות כאן, כשתחושת 'כי הם חיינו

החיים האמיתיים...

לא בכל יום הוזעק דוקטור פולטוי, רופא פולני מפורסם, לאבחן ולטפל בבעיה סבוכה שכזו. הפעם היתה זו קריאת חירום של ממש - הגאון רבי נפתלי טרופ זצ"ל, ראש ישיבת ראדין שנודע בספרו 'חידושי הגר"ט', חש בראשו כאבים עזים, עד שלא הצליח להתגבר עליהם ואלו החלישו אותו מאוד. הרופא נקרא לבדוק כיצד ניתן להקל את הכאבים, ופסק על אתר:

'מוחו מיוגע מדי מעומס מאמץ ומחשבה מרובה. עליו לנוח מכל פעילות חשיבה, קלה ככל שתהיה. אילו יתן למוח לנוח מחשיבה מאומצת - אזי יראה כי מוחו יתאושש מהמאמץ ויתרפא!'

רבי נפתלי שמע את הדברים, והשיב מיד: 'כך אני חי וכואב לי, אבל בלי התורה - אינני חי! אינני יכול להיות בלי לחשוב ולהתרכז בדברי תורה!'

סיפור זה, המופיע בהקדמת הספר 'בינת ראובן' שחיבר בנו, מחדד לנגד עינינו מהו קשר אמיתי לתורה, קשר של חיבור מהותי. ללא התורה - החיים אינם חיים! אז גם אם התורה דורשת מסירות והקרבה, גם אם היא דורשת מאמץ ומחשבה, אך הלא בלעדי התורה למה ליהודי חייו? מה טעם בשהותו בעולמו לולא טעם התורה הממתק את חייו?!

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל בן מאיר הלוי גולדשמיט (אריאלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
ה"ר משה יהודה ב"ר שלמה ז"ל מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה. | הנוצח ע"י המשפחה

רבי מרדכי פותח ומתאר, את האימה שחווה בשנות הזעם, כשהנאצים ימ"ש ביקשו לכולת שם ושארית מישאל. לאחר כל מה שעבר עליו בשנות האימה, לאחר סאת הרדיפות וההתמודדות שהיו מנת חלקו, זכה רבי מרדכי להינצל מהתופת, ולהישאר שריד מביתו וממשפחתו. ללא קרוב וגואל עלה לארץ וניסה לשקם את חייו, אפס כי קושי משמעותי אחד עמד לפניו, קושי עליו לא הצליח להתגבר:

לימוד התורה. בכל חשקו ותשוקתו ביקש לעסוק בתורה, להגות בסוגיות שאהבה נפשו בימים מקדם, לשקוד על דלתות התורה לילות כימים. אך סאת הצרות שעבר והקשיים שחווה הכבידו את הבנתו, והוא גילה שאינו מסוגל ללמוד. המילים פשוט לא נקלטו, ההבנה ממנו והלאה. האותיות הסתחררו לפניו כמצולה מבולבלת, וכל מאמציו להצליח להתרכז ולהבין - עלו בתוהו.

כאדם בודד וגלמוד שאיבד את עולמו בשואה, הקושי הזה היה עוד משא כבד על לבו, משא שהלך והכביד מיום ליום. הוא שאף וכסף לעסוק בדברי תורה ולהבינם, אך גילה כי למרות כל נסיונותיו - הוא פשוט לא מצליח להתחבר ולהבין. בירכתי מוחו כבר החלו לחלוף מחשבות של יאוש מהאפשרות שיזכה להתחבר לתורה, אך בתוך תוכו עוד בערו בו הרצון והתשוקה, להצליח לנצח גם במלחמה הזו...

דמעות רבות של תפילות ובקשות שפך רבי מרדכי אל ספר התהלים הקטן, דמעות שחברו לדמעות געגועיו לימים בהם הגה בתורה, הבין אותה היטב והיו הדברים מאירים ומשמחים כנתינתם מסיני. הוא חיפש ספרי מוסר והדרכה שירגיעו את לבו, אך הדאגה והרצון להתחבר לתורה ולעסוק בה בהבנה ובהנאה רבה - הלכו וגברו כל העת.

מעומק יגונו וכאבו עלה לירושלים ונכנס אל הרה"ק בעל הבית ישראל מגור ז"ע. עם כניסתו לחדרו התפרץ בבכי מר, ושאל מה מוטל עליו לעשות לנוכח העובדה שהוא אינו מבין דבר, התורה חתומה ואטומה בפניו. האם ידים ידיים? האם יותר? האם נותרה לו תקווה?!

הבית ישראל נשא אליו עיניים טובות, וענה קצרות: 'מ'לערנט ווי מ'קענט!' - לומדים עד כמה שיכולים. כלומר, גם אם אינו מבין דבר, גם אם אינו מצליח לחוש כי דברי התורה קונים שביתת לבו, גם אם הוא חש שאין לו תקווה להבין דברי תורה - עדיין מוטלת עליו חובה וזכות לעסוק בתורה, ללומדה בלי להבינה. אם יהודי מבין שמקור החיות שלו הוא מהתורה - אזי הוא עוסק בתורה גם אם אינו מבין!

רבי מרדכי שב לביתו, והתחיל לאמץ את עצת הרבי. הוא ישב ולמד עמודים שלמים, אותם קרא בשקיקה בלי להבין מילה. הוא חש כי הלימוד הזה מעמיד אותו בפיצול רגשות נוראי: מחד גיסא - הוא חש זכות לעסוק בתורה, ולו בקריאה בעלמא בלי כל הבנה. מאידך גיסא - ככל שקרא יותר, גבר חשקו להבין, לקלוט, לחוש שהוא קונה וזוכר ומשנן...

שוב עברו עליו ימי התלבטות קשים מנשוא. הוא הוסיף ללמוד בקריאה נטולת הבנה, אך כאבו בשל חוסר ההבנה הלך וגבר. ואז, בורא עולם, נותן התורה, זימן לו 'זריקת חיזוק' נוספת, בדברי השל"ה הקדוש, שמגלה דבר מדהים:

לעתיד לבוא, כתב השל"ה הקדוש, יטול הקדוש ברוך הוא את כל אותם יהודים שלמדו בקריאה ולא הבינו מילה, וילמד אותם עד שיבינו את כל מה שקראו. כלומר - הלימוד בקריאה בעלמא אינו מבוטל כל עיקר - הוא נושא הבטחה שמימית שיבוא יום ונותן התורה בעצמו יסביר את הדברים, יבאר אותם ויבהיר אותם לאשורם. אמור מעתה כי הלימוד שלו אינו כה סתמי כפי שהוא נראה, לעתיד לבוא יזכה להבין את כל מה שקרא!

דברי השל"ה עשו עליו רושם עז, והוא חש כי התורה מדברת גם אליו, הוא מסוגל להתחבר אליה גם במצבו, וההבנה כי הוא מחובר לתורה והיא חייו - קנתה בו שביתה, והוא קיבל החלטת: מעתה הוא מחובר לתורה, יהיה מה שיהיה, התורה היא חייו, בין אם יצליח להבינה ובין אם לאו!

ומאותו רגע - חש כי מעיינות החכמה נפתחים בפניו. הוא למד ספר ועוד ספר, וככל שהרבה לקרוא - החל להבין קמעא קמעא, לפתע המילים מתחילות להסתדר, הקושיות והתירוצים נראים מסודרים יותר, ועיניו מתחילות להאיר בשמחה!

ולא היו ימים מאושרים לרבי מרדכי מידוענו, כמו הימים האלה בהם גילה שעם כל ספר נוסף שפתח וקרא בו - נפתחו בפניו עוד מעיינות הבנה, והוא חש כי הוא מבין יותר ויותר. בכל יום מחדש יצא בריקוד עליו, לנוכח העובדה שהצליח להבין עוד שורה, עוד מהלך, עוד קושיא ועוד תירוץ הפכו לבהירים ומאירים. הוא חש מאושר מאי פעם - הנה, הוא זוכה ללמוד תורה, להבין אותה, ואפילו לזכור אותה!

וסיפורו זה, אותו הוא כותב, כאמור, בהקדמה לספרו, מחדד לנגד עינינו עד כמה התורה קרובה בעצם לכל יהודי, כל אחד יכול למצוא בה את מקומו. נדרשות רק הבנה מחודדת והחלטה ברורה, שהתורה היא החיים ולא ניתן לוותר עליה, וגם אם קשה להבין או להתמיד, וגם אם צפות ועולות דאגות רבות, וגם אם חווים אינסוף קשיים - עדיין יהודי מתמסר בכל מאוודו ללימוד התורה, ואז בוא יבוא היום והוא יגלה את האור שבתורה, והיא תמלא אותו בשמחה ובסיפוק!

ילד, בחור, יהודי יקר! לא תמיד קל להתחבר לתורה, לפעמים יש קשיי הבנה, קשיי ריכוז, קשיי התמדה, קשיים במציאת חברות או שיעור, קשיים אישיים ואחרים. אך ככל שברורה העובדה שהתורה היא חייו, שהיא סם החיים שלנו ולא נוכל לוותר על החיבור עימה - כך נהיה מוכנים להשקיע בלימוד התורה כל מאמץ ומסירות עילאית, ואז לא ירחק היום והתורה תאיר ותזרח, תמלא באושר ובסיפוק, תאפשר להישען על אוצרות האגריה הטמונים בה!

אין סגולה כתורה, אין עמליה כישראל! - מתוך רצון, תשוקה וחיבור של אמת, יכול כל יהודי להגיע לאושר אמיתי בתורה, לסיפוק רוחני נאצל, לשמחה של הבנה וקניין תורה. הבה נהדק את החיבור לתורה, נאמץ אותה בחום, ונזכה שהתורה תאיר את חייו, כי היא חייו ואורך ימינו!

התעלמות מוחלטת מבשורה קשה...

היה זה עוד יום שגרתי בביתו של הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל, שכיהן כראש ישיבת טלז בארה"ב, לצד בן דודו הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל. רבי ברוך ישב ועסק בתורה יחד עם חתנו - החברותא שלו, כשלתפע דפק שליח על הדלת, ורבי ברוך קם ופתח לו. היה זה שליח הדואר, שנשא בחיקו מעטפה חתומה, ועליה כיתוב 'אקספרס' - כלומר, זהו דבר דואר דחוף.

רבי ברוך פתח את המעטפה, הביט בתוכנה לרגע, סגר אותה מיד, הניחה בקצה השולחן ושם ללימודו. תוך שניה צלל בחזרה אל תוך דברי התוספות, ובמשך שעה ארוכה דלה פנינים של חידושים והבנות מים התלמוד, בצוותא עם חתנו. הוא הקשה ותייץ ויישב וביאר והוכיח ודחה וחזר והביא ראיה, ושוב ניסה מהלך שונה כשהוא מתעמק בדברי הראשונים והאחרונים...

הכיתוב 'אקספרס' שנחתם על המכתב שהונח מוביט בשליח השולחן, צד את עיניו של החתן. לרגע התפלא, אם אכן זה דבר דואר דחוף, מן הסתם הדבר היה מעיב על שלות נפשו וריכוזו של רבי ברוך, ואולי אף דורש טיפול מיידי. אך בינתיים, הואיל ורבי ברוך עצמו שקוע כל כולו בסוגיא הנלמדת, גם מלב חתנו נשכח המכתב הדחוף...

שעה ארוכה עסקו השניים בצוותא בלימוד התורה, לא ביטלו מלימודם ולו רגע קט. המחזה היה משובב לב: רבי ברוך וחתנו התנצחו בלימוד, התווכחו והעלו סברות מסברות שונות, כשאווירה תורתית טהורה עומדת בחלל, מעוררת התרגשות ממש. הלימוד נמשך ונמשך, המוחות מאומצי הבנה והפנים מאירות בשמחה, העולם כולו בטל ומבוטל לעומת החיות שבסוגיא הנלמדת...

רק בתום לימודם, שקע לפתע רבי ברוך במחשבות, תוך שהוא מניח לחתנו להביט אל המכתב, ובכן:

ימים ספורים קודם לכן, חלה רבי ברוך במחלה שהרופאים התקשו לעמוד על טיבה. נערכו לו בדיקות שונות שנשלחו למעבדות מומחים ידועי שם, והנה, זה עתה חזר המכתב מאת הרופא, והוא דחוף, בהחלט דחוף. את מכתבו פותח הרופא בסיכום קצר של תוצאות הבדיקות, ומיד הוא חותך לשורת המסקנה:

'צר לי לבשר לכבוד הפציינט הנכבד', כותב הרופא, 'כי מסקנתי היא שהמחלה המדוברת הינה חשוכת מרפא. הכאבים יילכו ויתגברו במשך חודשים ספורים, ובסופם פטירה מן העולם. עצתי להיפרד מהמשפחה והחברים, כי אין עוד סיכוי!'

זהו פסוקו של הרופא, חד, חלק ונחרץ. הוא קובע במילים ברורות כי מדובר במחלה קשה מנשוא, מחלה שאין לה תרופה, ומעתה - מסתבר שחייו תלויים לו מנגד, נותרו לו כמה שבועות עד כמה חודשי חיים בלבד!

ורבי ברוך, שקרא את המכתב וידע על תוכנו המאיים והמפחיד - שם אותו בצד, ושקע בחזרה בסוגיא מתוך שלוה אמיתית. תוכן המכתב, האיום הברור על חייו, הסכנה המרחפת מהמחלה הקשה - כל אלו בטלו כרוח נושבת, הן הוא עוסק בחיים עצמם, בלימוד התורה, וממנה הוא נוטל את חייו ואת חיותו!

הסיפור המופלא המובא בספר 'זכרונם לברכה' מפי חתנו, שעמד נפעם לנוכח המתחולל מול עיניו. איך יכול בן אנוש להגיע לדרגה שמכתב הנושא איום על חייו לא מטריד את מנוחתו? איך יכול יהודי להניח בצד מכתב ובו מסקנה כזו של רופא - ולשקוע בתוך הסוגיא בצלילה שליווה?!

אין זאת אלא, שכאשר יהודי מתחבר באמת לתורה, כאשר הוא חש כי היא הטעם בחייו והיא משוש לבו, דבר לא יכול לנצח את טעמה המתוק של התורה שכושב את לבו, דבר לא יכול להכריע את נופת הצופים שבתורה. טעמה כה ערב, ומחבר, ומאיר, ומשמח, ונפלא - עד שהוא מנצח כל מכתב, דחוף, קשה וכאוב ככל שיהיה, כי התורה מעוררת בו התרגשות גדולה עוד יותר!

הבה נראה לנגד עינינו את דמותו של רבי ברוך, שבחסידי שמים, בסופו של דבר שרד את המחלה וניצח אותה, והוסיף לחיות חיים ארוכים לאחריה, אבל ברגע האמת בו הגיע המכתב לא נע לבו ולא זע, כי החיבור שלו לתורה מהודק יותר, קרוב יותר, מרומם יותר ועוצמתי הרבה יותר. הבה נתחבר גם אנו לתורה בכל כוחנו, נתמסר להבנתה ולהתמדה בה, ונזכה שהתורה תמלא את חייו ותכבוש אותו בקסם המופלא שאין דומה לו, בקסם של מתיקות התורה!